

Toimintasuunnitelma 2019–2020

Sosnet
yliopistoverkosto

Toimintasuunnitelma

2019–2020

Verkostoyhteistyön tausta ja organisoituminen

Sosnet on valtakunnallisesti ja kansainvälisesti tärkeä sosiaalityön koulutuksen ja tutkimuksen laadun ja vaikuttavuuden edistäjä. Verkostossa kehitetään ja organisoidaan koulutusta hyödyntäen jäsenyliopistojen erityisosaamista. Yhteisesti asetettujen tavoitteiden ja toiminnan kautta nostetaan koulutuksen laatua sekä toimitaan tehokkaasti ja koordinoitusti sosiaalityön koulutukselle ja tutkimukselle tärkeiden asioiden parissa.

Sosiaalityön koulutusta antavien yliopistojen yhteistyö on käynnistynyt jo 1990-luvun alkupuolella. Yhteistyö tiivistyi viralliseksi verkostoyhteistyöksi vuonna 1999, jolloin perustettiin Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto Sosnet. Verkoston tehtävänä on vuonna 2010 uudistetun yliopistojen rehtoreiden allekirjoittaman perussopimuksen mukaisesti valtakunnallisena yhteistyönä:

- Järjestää sosiaalityön erikoistumiskoulutusta
- Toteuttaa valtakunnallista tohtorikoulutusta
- Edistää peruskoulutukseen liittyvää yhteistyötä
- Tuottaa yhteistyössä verkkopohjaisia opetusratkaisuja
- Kehittää sosiaalityön koulutusta ja sen laatua
- Parantaa tutkimuksen kansainvälistymistä
- Tehdä tutkimusyhteistyötä.

Verkoston koordinaatioyliopistona toimii Lapin yliopisto. Verkoston toimintaa johtaa johtoryhmä, jossa on professoriedustajat varsinaisena ja varajäsenenä jokaisesta yliopistosta. Helsingin yliopistoa edustaa sekä suomenkielinen että ruotsinkielinen jäsen. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen edustaja osallistuu päättävänä jäsenenä johtoryhmään tohtorikoulutuksen osalta. Lisäksi johtoryhmässä on erikoistumiskoulutuksen työvaliokunnan puheenjohtaja. Koordinaatioyliopistossa työskentelevä suunnittelija toimii johtoryhmän esittelijänä ja sihteerinä.

Johtoryhmän ohella Sosnetin eri tehtäväalueilla toimivat työvaliokunnat: Peruskoulutuksen, Erikoistumiskoulutuksen, Verkko-opetuksen, Kansainvälisen yhteistyön, Tutkimusyhteistyön ja Ulkomaisten tutkintojen työvaliokunta. Työvaliokunnat käsittelevät toiminta-alueelleen kuuluvia asioita sekä valmistelevat niihin liittyviä esityksiä johtoryhmälle ja yliopistoille. Lisäksi tohtorikoulutusyhteistyön suunnittelusta, kehittämisestä ja ohjelman toimeenpanosta vastaa oma suunnitteluryhmänsä, jossa on edustaja jokaisesta teemaryhmästä. Työvaliokunnat työskentelevät pääosin videokokousten välityksellä, kuten enenevästi myös johtoryhmä.

Sosiaalityön koulutusyksiköiden avoimena keskustelufoorumina toteutetaan vuosittain sosiaalityön kevätseminaari, jonka yhteydessä pidetään verkoston yleiskokous. Vuonna 2019 kevätseminaarina järjestetään Sosnetin 20-vuotisjuhlaseminaari Rovaniemellä ja vuonna 2020 kevätseminaari järjestetään Jyväskylässä.

Vuosina 2019–2020 verkoston toiminnalle asetetut tavoitteet ja niiden toteutumista tukevat toimenpiteet on esitetty Sosnetin tehtäväalueiden mukaisesti luvuittain.

Peruskoulutus

Kehitetään ja linjataan sosiaalityön peruskoulutuksen sisällöllisiä ja rakenteellisia ratkaisuja valtakunnallisena yhteistyönä. Tiivistetään entisestään yhteistyötä verkko-opetuksen kehittämisessä ja toteuttamisessa.

Koulutuksen rakenteet ja sisällöt

- Uudistetaan ja linjataan sosiaalityön yliopistokoulutuksen sisällöllisiä ja rakenteellisia ratkaisuja valtakunnallisessa yhteistyössä koulutuksen laadun ja valtakunnallisen yhdenmukaisuuden turvaamiseksi. Erityisenä painopisteenä valmistelussa ovat sosiaalityön koulutusta raa-mittavien sisällöllisten kysymyksen ohella lainsäädännön ja korkeakoulujen välisen opetus-yhteistyön reunaehdot.
- Käynnistetään sosiaalialan työelämän ja korkeakoulutusten kehittämistä tukeva vuoropu-helu ja valmistelutyö opetus- ja kulttuuriministeriön, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön, sosiaa-lialan ammattikorkeakouluverkoston ja työelämän edustajien yhteistyönä.
- Kehitetään tavoitteellisesti verkkovälitteistä opetusyhteistyötä tutkintorakenteen pakolli-sina opintojaksoina kuuluvissa opinnoissa ja terävöitetään yliopistojen välistä opetusyhteis-työtä yliopistojen tutkimuksellisia painopisteitä hyödyntäen. (Ks. luku *Verkko-opetus*).

Käytännönopetus

- Kehitetään tavoitteellisesti sosiaalityön koulutukseen lakisääteisesti kuuluvaa käytännön-opetusta. Valtakunnallisen yhtenäistämisen edistämiseksi valmistellaan kuvaukset sosiaali-työn perus-, aine ja syventäviin opintoihin sisältyvien käytännönopetuksen osaamistavoit-teista, arviointikriteereistä sekä aiemman osaamisen hyväksilukuperiaatteista. Kehitetään käytännönopetuksen toteutukseen valtakunnallinen oppimisympäristö ja materiaalia tuke-maan käytännönohjaajien koulutusta.
- Vaikutetaan käytännönopetuksen edellytysten ja rahoituksen turvaamiseen osana sote-uu-distuksen valmistelua.

Opiskelijavalinnat

- Toteutetaan viiden yliopiston yhteistyönä yhteinen valintakoe. Valintakokeen valmistelun ja tarkastamisesta vastaa vuonna 2019 Jyväskylän yliopisto ja vuonna 2020 Lapin yliopisto. Ke-hitetään valintakokeen muotoa vastaamaan ajankohtaisia korkeakoulupoliittisia tavoitteita.
- Yhdenmukaistetaan valintaperusteita ja selvitetään valtakunnallisen yhteistyön mahdolli-suudet maisterin tutkintokoulutuksen valinnoissa vuodesta 2020 alkaen. Osana valmistelu-työtä huomioidaan myös aiempien opintojen ja työkokemuksen hyväksilukukäytäntöjen ke-hittäminen ja yhdenmukaistaminen.

Ammattitaidon selvittäminen

- Osana sosiaalihuollon ammattihenkilöiden toiminnan asianmukaisuuden valvontaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) voi tarvittaessa määrätä sosiaalihuollon ammattihenkilön ammatilliset tiedot ja taidot selvitettäväksi sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain mukaisesti. Ammattitaidon arvioinnista vastaa kyseiseen ammattiin johtavasta koulutuksesta vastaava yliopisto.
- Jatketaan Sosnetin Ammattitaidon selvittämisen työvaliokunnan ja Valviran sosiaalihuollon valvonnan asiantuntijoiden kanssa tiiviissä yhteistyössä sosiaalityöntekijöiden ammattitaidon selvittämiseen liittyvien toimintaperiaatteiden ja -käytäntöjen sekä selvittämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen liittyvien käytäntöjen valmistelutyötä.

Tiedontuotanto

- Tilastoidaan vuosittain sosiaalityön koulutuksen aloittaneiden ja valmistuneiden määrät yliopistoittain sekä valtakunnallisesti.
- Tuotetaan tietoa sosiaalityön koulutuksesta yliopistojen, ministeriöiden ja muiden sidosryhmien käyttöön, myös kansainvälisesti.

Erikoistumiskoulutus

Verkosto järjestää yhteistyössä erikoissosiaalityöntekijän koulutusta neljällä sosiaalityön erikoisalalla. Tavoitteena on vakiinnuttaa uusimuotoinen erikoistumiskoulutus osaksi yliopistoja ja sosiaalityön käytännön kenttää. Yliopistojen tiiviissä yhteistyössä valmistellaan koulutuksen jatkumisedellytyksiä, kehitetään työelämäyhteistyötä ja arvioidaan toteutuneita koulutuksia. Lisäksi vaikutetaan erikoistumiskoulutuksen rahoitusratkaisuihin osana sote-uudistuksen valmistelua.

Uusimuotoisen erikoissosiaalityöntekijän koulutuksen toteutus

- Toteutetaan yliopistojen yhteistyönä erikoissosiaalityöntekijän koulutusta (70 op) neljällä sosiaalityön erikoisalalla. Kullakin erikoisalalla järjestetään neljä lähiopetusjaksoa vuosittain, kerätään opiskelijoilta palautetta koulutuksesta ja valmistellaan erikoisalojen yhteistyönä mm. lopputyön kriteereitä, arviointiperusteita ja yhteistä todistusmallia.
- Kehitetään edelleen valtakunnallisia ja erikoisalakohtaisia rakenteita uusimuotoisen erikoistumiskoulutuksen edellyttämän koulutuksen aikaisen työelämäyhteistyön toteutukseen sekä järjestetään tarpeen mukaan työelämäyhteistyötä tukevia tilaisuuksia. Arvioidaan koulutuksen vastaamista työelämän osaamistarpeisiin yhteistyössä työelämän asiantuntijoiden, opiskelijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa.

Koulutuksen toteutuksen jatkovalmistelu

- Kehitetään edelleen uusimuotoisen erikoissosiaalityöntekijän koulutuksen toteutusta ja järjestämismalleja koulutuksen ensimmäisistä toteutuksista saatujen kokemusten ja opiskelijapalautteen perusteella.
- Arvioidaan nykyiset koulutuksen järjestämismallit (3 erilaista) ja selvitetään tarkoituksenmukaisimmat tavat järjestää koulutusta jatkossa huomioiden erityisesti yliopistojen tutkimukselliset profiilit ja resurssit, valtion koulutuskorvaukset sekä sosiaalityöntekijöiden koulutus- ja tarpeet maan eri osissa.
- Valmistellaan uusimuotoisen koulutuksen jatkon kokonaissuunnittelua neuvottelemalla yliopistojen yhteistyönä erikoissosiaalityöntekijän koulutuksen toteutuksesta jatkossa.

Rahoitus

- Sosiaali- ja terveysministeriön valmisteleman sosiaalihuoltolain uudistuksen myötä erikoissosiaalityöntekijän koulutusta järjestävälle yliopistolle voidaan korvata valtion varoista erikoistumiskoulutuksesta aiheutuvia kustannuksia. Aluehallintovirastot maksavat valtion korvauksen sosiaalityön erikoistumiskoulutusta järjestävälle yliopistolle. Korvausten suuruudesta, maksamisen perusteista ja muista korvausten hakemiseen ja maksamiseen liittyvistä menettelyistä säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.
- Vaikutetaan aktiivisesti valtion koulutuskorvauksen mahdollistavan asetuksen valmisteluun sekä osallistutaan sosiaalihuollon koulutusta ja tutkimusta koskevien asioiden valmisteluun osana sote-uudistusta niin valtakunnan tasolla kuin myös maakunnissa ja niiden yhteistyöalueilla.

Ammatillinen lisensiaatinkoulutus

- Tuetaan ammatillisena lisensiaatintutkintona erikoistumiskoulutusta suorittavien opiskelijoiden opintojen loppuun saattamista ohjaamalla meneillään olevia lisensiaatintutkimuksia sekä järjestämällä lisensiaatintutkimuksen tarkastustilaisuuksia.
- Selvitetään mahdollisuudet ammatillisen lisensiaatintutkinnon kesken jättäneiden opiskelijoiden siirtymisestä suorittamaan uusimuotoista erikoissosiaalityöntekijän koulutusta. Selvityksen pohjalta voidaan tarkemmin harkita asian valmistelua eteenpäin mm. sen edellyttämien resurssien, lopputyön ohjauksen ja opintohallinnollisten järjestelyjen osalta. Selvitys toteutetaan alkuvuodesta 2019.

Tohtorikoulutus

Toteutetaan valtakunnallista tohtorikoulutusyhteistyötä sosiaalityön tohtorikoulutuksen tehokkuuden lisäämiseksi, tason nostamiseksi sekä alan tutkimuksen kansainvälistymisen edistämiseksi.

Ohjelma ja toiminta

- Päivitetään ja tarkennetaan tohtorikoulutettavien väitöskirjojen ohjauksen tukena toimivien temaattisten pienryhmien toimintaperiaatteita sekä arvioidaan pienryhmien tarvetta (2–3 teemaryhmää, joista yksi englanninkielinen ryhmä).
- Osana valmistelutyötä järjestetään uudelleen pienryhmät ja nimetään niihin yliopistojen esityksestä tohtorikoulutettavat ja ohjaajat.
- Päivitetään tohtorikoulutusyhteistyön ohjelma ja järjestetään 1–2 valtakunnallista yhteistä tapahtumaa vuosittain. Temaattiset pienryhmät tapaavat 3–4 kertaa vuosittain oman aikataulunsa ja tarpeidensa mukaisesti.

Kansainvälisyyden edistäminen

- Toteutetaan yhden temaattisen pienryhmän toimintaa englannin kielellä, jolloin ryhmään pääsevät osallistumaan yksiköiden kansainväliset väitöskirjatutkijat.
- Toteutetaan ohjelmaa mahdollisimman pitkälti muutoinkin englannin kielellä ja kutsutaan kansainvälisiä tutkijoita seminaarien opettajiksi.
- Tuetaan monipuolisesti tohtorikoulutettavien kansainvälistymisen edistämistä. Myönnetään hakemuksesta taloudellista tukea kansainvälistymisen edistämiseen.
- Osallistutaan aktiivisesti Nordic-Baltic tutkijakoulutusverkoston toimintaan ja sen vuosittaiseen kesäkoulun toteuttamiseen. Verkostossa Suomea edustaa Sosnetin puheenjohtaja. Vuoden 2019 kesäkoulu *Measuring Outcomes of Social Work* järjestetään Latvian yliopistossa elokuussa, jossa yhteydessä sovitaan seuraavan kesäkoulun pitopaikka ja järjestäjät.

Verkko-opetus

Sosnetin tavoitteena on tiivistää opetusyhteistyötä erityisesti sosiaalityön peruskoulutuksessa verkkovälitteisten ratkaisujen turvin. Yhteistyön tavoitteena on aikaansaada synergiaetuja, lisätä verkko-opetuksen määrää, sujuvoittaa opiskelijoiden opintojen etene- mistä sekä kehittää sosiaalityön opetushenkilöstön verkkopedagogista osaamista.

Opetusyhteistyö

- Suunnitellaan ja pilotoidaan uusia tutkintorakenteeseen opintojaksoina hyödyttäviä opetuskokonaisuuksia. Valmistellaan sosiaalityön englanninkielistä oppimateriaalia (*Social Work Teaching in English*) yhteistyössä kansainvälisen toiminnan työvaliokunnan kanssa. Pilotoidaan uusia verkko-opintojaksoja (mm. riippuvuusongelmiin liittyvä opintojakso)
- Kehitetään edelleen joustavaa, resurssitehokasta ja laajasti opiskelijoita sekä yksiköitä palvelevaa verkko-opetuksen tarjontaa. Selvitetään ja tehdään aikataulutettu suunnitelma muihin sosiaalityön teema-alueisiin liittyvistä yhteisistä opintojaksoista. Käynnistetään uusien opintojaksojen valmistelutyö niin, että ne olisivat käytettävissä lukuvuonna 2020–2021. Uudistetaan ja päivitetään muiden kurssien sisältöjä ja opetusmuotoja.
- Jatketaan jo vakiintunutta valtakunnallista verkko-opetusta järjestämällä lukuvuosittain vähintään 10 valtakunnallista kurssia, joille eri yliopistojen opiskelijat voivat osallistua. Kukin

yksikkö tuottaa yhteiseen verkko-opetukseen vähintään yhden kurssin tarjottavaksi verkoston opetukseen.

- Opetusyhteistyön avulla tuetaan opiskelijoiden mahdollisuuksia suorittaa vähintään 55 op lukuvuoden aikana ja valmistua tavoiteajassa.

Oppimateriaalit ja pedagogiikka

- Vastataan lisääntyneisiin opiskelijamääriin suunnittelemalla ja toteuttamalla verkkokurssit siten, että ne ovat mahdollisia isommalle määrälle opiskelijoita ja samalla kohtuullisia opettajan työmäärän osalta (esim. flipped classroom -metodi).
- Ylläpidetään sosiaalityön opettajien ja tutkijoiden osaamista verkkovälitteisestä opetuksesta ja annetaan siihen tukea.
- Järjestetään vuosittain 2–3 verkkovälitteistä Sosiaalityön pedashop -tilaisuutta, jotka kehittävät ja tukevat sosiaalityön opetushenkilöstön verkkopedagogista osaamista ja edistävät verkostomuotoista opetusyhteistyötä.
- Vahvistetaan yhteistä tiedonrakentelua ja sisällöntuotantoa (erityisesti opetuksen video- ja podcastklipit) ja otetaan tarpeen mukaan käyttöön yhteistyötä helpottavia verkkoratkaisuja.
- Työstetään kirjaamiseen liittyvää yhteistä materiaalia osana Kansa Koulu II -hankkeessa tehtävää yhteistyötä.
- Yhteistyössä osaltaan toteutetaan sosiaalityön koulutuksen sisällöllistä kehittämistä ja käytäntöjen yhdenmukaisuutta.

Kansainvälinen toiminta

Verkostossa työskennellään tiiviisti sosiaalityön koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisten yhteyksien rakentamiseksi, kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi. Tavoitteena on koota yksiköiden kansainvälisiä yhteyksiä ja toimia tehokkaasti alan kehittämiseksi. Kansainvälisen toiminnan painopisteenä on erityisesti yhteistyö muiden Pohjoismaiden, Baltian ja Kiinan suuntaan.

- Kehitetään ja systematisoidaan entisestään yksiköiden välistä yhteistyötä kansainvälisissä asioissa.
- Osallistutaan tiiviisti *The Nordic-Baltic Doctoral Network in Social Work* -tohtorikoulutusverkoston ja sen järjestämän vuotuisen kesäkoulun toimintaan, sekä jatkorahoituksen löytämiseen sen toiminnalle. Verkostossa on mukana yliopistoja Ruotsista, Norjasta, Tanskasta, Virossa, Latviasta ja Liettuasta.
- Vakiinnutetaan verkoston Kiina-yhteistyötä Graduate School of Chinese Academy of Social Sciencesin kanssa erityisesti tohtorikoulutuksen, peruskoulutuksen ja tutkimuksen tueksi.
- Osallistutaan sosiaalityön koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisten järjestöjen toimintaan ja nimetään järjestöihin ehdolle suomalaisten yliopistojen edustajat. Tiedotetaan kansainvälisten järjestöjen asioista työvaliokunnan jäsenten kautta.

- Tuotetaan yhteistyössä englanninkielisiä verkko-oppimateriaaleja hyödynnettäväksi kansainvälisten tutkinto- ja vaihto-opiskelijoiden opetuksessa yhteistyössä verkko-opetuksen työvaliokunnan kanssa.

Tutkimusyhteistyö

Tulossopimuskaudella tutkimusyhteistyön tiivistäminen sekä sosiaalityön tutkimuksen edistäminen on keskeinen verkoston yhteistyön alue. Sosiaalityön tutkimukseen liittyvä yhteistyö kiinnittyy tutkimuksen valtakunnalliseen suuntaamiseen, yksiköissä tehtävän tutkimuksen profiloimiseen sekä konkreettisen tutkimusyhteistyön rakentamiseen.

- Edistetään sosiaalityön tutkimusta sekä erityisesti sen kansainvälisyyttä yliopistojen valtakunnallisena verkostoyhteistyönä ja yhteistyössä keskeisten sidosryhmien, erityisesti Sosiaalityön tutkimuksen seuran kanssa. Järjestetään sosiaalityön tutkimuksen profiloitumista ja edistymistä tukevia kansallisia ja kansainvälisiä tilaisuuksia.
- Valmistellaan konkreettinen suunnitelma sosiaalityön tutkimuksen sekä erityisesti sen kansainvälisyyden edistämiseksi. Valmistelussa huomioidaan verkoston jäsenyliopistojen sosiaalityön tutkimuksen tila ja kehittämistarpeet, jonka lisäksi selvitetään sosiaalityön tutkimuksen rahoitusmahdollisuudet kansallisesti ja kansainvälisesti ja tiivistetään yliopistojen yhteistyötä tutkimushankkeiden valmistelussa kilpaillun tutkimusrahoituksen saamiseksi.
- Hyödynnetään tutkimuksen edistämisestä aiempaa selkeämmin ja strategisemmin verkoston kansainvälisiä yhteistyörakenteita pohjoismaisiin, baltialaisiin ja kiinalaisiin yliopistoihin.

Yhteiskunnallinen vuorovaikutus ja vaikuttamistoiminta

Sosnet pyrkii toimimaan aktiivisesti yhteistyössä sidosryhmien ja muiden toimijoiden kanssa vaikuttaakseen sosiaalityön koulutuksen ja tutkimuksen kannalta keskeisten asioihin ja niiden kehittymiseen. Yhteiskunnallinen vuorovaikutus on luonnollinen osa verkoston toimintaa. Verkostoyhteistyön kautta voidaan tehostaa yhteistä vaikuttamista ja tehdä sen osalta myös työnjakoa.

- Rakennetaan ja ylläpidetään sosiaalityön koulutuksen ja tutkimuksen yhteistyösuhteita alan keskeisiin sidosryhmiin (mm. opetus- ja kulttuuriministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaalialan ammattikorkeakoulut, Talentia, sosiaalialan osaamiskeskukset, Psykonet). Tavataan keskeisiä sidosryhmiä vähintään kerran vuodessa.

- Vaikutetaan sosiaalityön koulutusta ja tutkimusta sekä sosiaalihuoltoa koskevaan kehittämistyöhön ja lainsäädännön valmistelutyöhön. Seurataan ja vaikutetaan tiiviisti sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmisteluun ja toimeenpanoon, erityisesti koulutusta ja tutkimusta linjaavien esitysten osalta. Tehdään vaikuttamistyötä niin valtakunnallisella kuin paikallisella maakunnan tasoilla tutkimustoiminnan rakenteiden ja rahoituksen varmistamiseksi.
- Jatketaan aktiivista yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa valtionrahoituksen saamiseksi myös sosiaalihuollon tutkimukseen.

Rahoitus

Sosnetin perussopimuksen mukaisesti jäsenyliopistot osoittavat vuosittain verkoston toimintaan yhtä suuren rahoitusosuuden, joka määritellään tulossopimuskausittain. Toimintaan osoitettujen rahojen käytöstä päättää verkoston johtoryhmä.

- Jäsenyliopistot osoittavat toimintamäärärahoitusta verkoston toimintaan 20 000 euroa vuodessa tulossopimuskauden 2017–2020 aikana. Kuluvan tulossopimuskauden vuosikohtainen budjetti tarkennetaan Sosnetin johtoryhmän kokouksessa verkostoyhteistyön ja sen toteuttamista edellyttävällä tavalla.
- Raportoidaan verkostolle osoitetun rahoituksen käyttö vuosittain toimintakertomuksen yhteydessä.
- Selvitetään verkoston tehtäväalueittain mahdollisuudet hankkia yhteistyön kannalta tarpeellista ulkopuolista rahoitusta.
- Käynnistetään neuvottelut Sosnetin jäsenyliopistojen kanssa seuraavan tulossopimuskauden verkoston toiminnan ja sen edellyttämän rahoituksen varmistamiseksi.

